

Sygn. akt III AUa 575/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer
Sędziowie:	SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska (spr.) SSA Maria Michalska-Goźdź
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Perkowicz

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2012 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **B. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni B. S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 8 lutego 2012 r. sygn. akt VII U 727/11

oddala apelację

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 listopada 2010r. o znaku (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z urzędu dokonał przeliczenia emerytury B. S. od 1 grudnia 2010r., tj. od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym wydano niniejszą decyzję uznając, że w wymiarze dotychczas wypłacanego świadczenia ustalonego w decyzji z dnia 9 lutego 1994r. nieprawidłowo zaliczono do okresu składkowego okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców. Podstawę wymiaru świadczenia ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 231,62% przez kwotę bazową 717,16 zł., która wyniosła 1.661,09 zł. Po waloryzacji od 1 marca 2009 roku - 4.009,46 zł., a od 1 marca 2010 r. - 4.194,70 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 13 lat i 10 miesięcy okresów składkowych, tj. 166 miesięcy, 4 lata i 7 miesięcy okresów nieskładkowych, tj. 55 miesięcy oraz 1 rok i 5 miesięcy okresów pracy w gospodarstwie rolnym, tj. 17 miesięcy. Wysokość świadczenia została obliczona przy uwzględnieniu 221 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych proporcjonalnie do sumy okresów, tj. 238 miesięcy obliczonych od kwoty bazowej obowiązującej w dniu 31 sierpnia 1996 roku.

Kolejną decyzją z dnia 22 listopada 2010r. o znaku (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., na podstawie art. 82 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 roku Nr 11, poz. 74 ze zm.), po rozpoznaniu wniosku z dnia 22 września 2010r., zawiesił postępowanie w sprawie przeliczenia emerytury do czasu przedłożenia przez B. S. brakujących dokumentów mających wpływ na wysokość świadczenia.

Na skutek wniosku B. S. z dnia 17 grudnia 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wydał w dniu 14 lutego 2011 roku kolejną decyzję o znaku (...), którą przeliczył emeryturę od 1 grudnia 2010r., tj. od miesiąca, w którym obniżono świadczenie, przyjmując najkorzystniejszy wariant. Organ rentowy uznał za udowodniony 14 lat, 2 miesiące okresów składkowych, tj. 170 miesięcy, 4 lata i 8 miesięcy okresów nieskładkowych, tj. 56 miesięcy oraz 1 rok i 1 miesiąc okresów pracy w gospodarstwie rolnym, tj. 13 miesięcy.

Decyzją z dnia 16 maja 2011r. o znaku (...) organ rentowy z urzędu przyznał B. S. prawo do emerytury od 3 lipca 2006 r., tj. od osiągnięcia wieku, przy czym wypłata świadczenia miała być podjęta od czerwca 2011r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989r do 31 grudnia 1998r., utrzymując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na poziomie 116,24%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 116,24% przez kwotę bazową 1.977,20 zł. wyniosła 2.298,30 zł., po waloryzacji od 1 marca 2010 roku - 2.716,98 zł., a od 1 marca 2011 roku - 2.801,21 zł. W zakresie dotyczącym wymaganego stażu pracy organ rentowy przyjął 14 lat i 2 miesiące okresów składkowych, tj. 170 miesięcy, 4 lata i 8 miesięcy okresów nieskładkowych, tj. 56 miesięcy oraz 1 rok i 1 miesiąc okresów pracy w gospodarstwie rolnym, tj. 13 miesięcy.

Kolejną decyzją z dnia 16 maja 2011r. o znaku (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., uchylił w całości wszystkie decyzje wydane w okresie od 27 października 1994 r. do 16 maja 2011r. i odmówił B. S. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki argumentując, że wnioskodawczyni nie spełniła na dzień 31 października 1993r. wszystkich warunków do przyznania tego świadczenia, ponieważ w okresie od 11 sierpnia 1989 r. do 31 października 1993r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu z mocy ustawy jako osoba współpracująca z małżonkiem S. S. przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej.

B. S. odwołała się do Sądu Okręgowego w Poznaniu od decyzji z dnia 22 listopada 2010r. o przeliczeniu emerytury od 1 grudnia 2010r. i decyzji z dnia 22 listopada 2010r. o zawieszeniu postępowania w sprawie przeliczenia świadczenia, od decyzji z dnia 14 lutego 2011r. o przeliczeniu emerytury, domagając się uchylenia zaskarżonych decyzji i ponownego przeliczenia świadczenia w oparciu o złożone dokumenty. Odwołująca zarzuciła organowi rentowemu, że ustalając staż pracy pozbawił ją prawa do przeliczenia świadczenia, ponieważ pominął dwa miesiące pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, zmniejszając od 1 grudnia 2010r. ilość udowodnionych okresów składkowych ze 197 miesięcy do 166 miesięcy, oraz okresów nieskładkowych z 65 miesięcy do 55 miesięcy. W ocenie odwołującej zmniejszenie wysokości świadczenia o 20,00 zł. jest wobec niej krzywdzące i niezgodne z przepisami ustawy emerytalnej.

Pismem z dnia 19 sierpnia 2011 roku odwołująca reprezentowana przez fachowego pełnomocnika procesowego wniosła odwołanie od decyzji z dnia 16 maja 2011r. o przyznaniu jej prawa do emerytury w związku z osiągnięciem wieku 60 lat i od decyzji z dnia 16 maja 2011r. o odmowie prawa do wcześniejszej emerytury dla pracownika opiekującego się dzieckiem wymagającym stałej opieki, wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji ewentualnie zmianę i przyznanie jej prawa do emerytury. W uzasadnieniu pisma pełnomocnik odwołującej podniósł, że w decyzji z dnia 16 maja 2011r. organ rentowy przyjął zaniżony wskaźnik podstawy wymiaru, tj. 116,24% zamiast 231,62%, który był zastosowany do przeliczenia świadczenia przy wcześniejszych decyzjach.

W piśmie z dnia 14 grudnia 2011r. odwołująca wskazała, że w jej ocenie brak jest podstaw prawnych do podejmowania przez organ rentowy działań prowadzących do weryfikacji przyznanej jej emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989r., skoro warunki stażu pracy uzasadniające nabycie prawa do wcześniejszej emerytury zostały przez odwołującą spełnione z dniem 1 października 1993 roku. Według odwołującej organ rentowy w decyzji z dnia 16 maja 2011 roku przyznającej prawo do emerytury na zasadach ogólnych, winien

przeliczyć świadczenie od daty złożenia wniosku z dnia 22 września 2010 roku wskaźnikiem podstawy wymiaru ustalonym na poziomie 231,62%, a nie 116,24%.

Wyrokiem z dnia 8 lutego 2012r., sygn. akt VII U 727/11, Sąd Okręgowy w Poznaniu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

- 1) umorzył postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 22 listopada 2012or. o przeliczeniu emerytury;
- 2) umorzył postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 22 listopada 2010r. o zawieszeniu postępowania,
- 3) umorzył postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 14 lutego 2011r.,
- 4) oddalił odwołanie od decyzji z dnia 16 maja 2011r. znak(...)
- 5) oddalił odwołanie od decyzji z dnia 16 maja 2011r. znak (...).

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

B. S. urodzona (...) pracowała w gospodarstwie rolnym matki A. L. w okresie od 1 lipca 1962r. do 31 grudnia 1964r., położonym we wsi W., gmina U. o powierzchni 4.00 hektarów, które było dzierżawione z zasobów Państwowego Funduszu Ziemi.

Pierwszą pracę zarobkową B. S. podjęła w dniu 6 czerwca 1972r. w (...) Wytwórnia (...) w M. U. (po reorganizacji Wytwórnia (...) S.A. w M. U.) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku maszynisty suwnicy, przy czym od 11 sierpnia 1983r. do 5 listopada 1984r. odwołująca przebywała na urlopie wychowawczym z powodu urodzenia syna A. S.. W trakcie trwania urlopu wychowawczego odwołująca urodziła w dniu (...) córkę H. S. i pobierała zasiłek macierzyński od 6 listopada 1984r. do 11 lutego 1985r. Po wyczerpaniu zasiłku macierzyńskiego odwołująca przebywała na urlopie wychowawczym od 12 lutego 1985r. do 10 sierpnia 1989r. Stosunek pracy został rozwiązany za porozumieniem stron w dniu 10 sierpnia 1989r.

Począwszy od 11 sierpnia 1989r. do 31 października 1993r. odwołująca podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako osoba współpracująca u małżonka S. S. prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą ZAKŁAD (...) w J.. Płatnik składek opłacił składki na ubezpieczenie społeczne za odwołującą w okresie od 1 sierpnia 1989r. do 31 maja 1991r., od 1 sierpnia 1991r. do 31 grudnia 1991r., od 1 października 1992r. do 31 grudnia 1992r. i od 1 kwietnia 1993r. do 30 kwietnia 1993r. Począwszy od 5 czerwca 1991r. do 30 lipca 1991 r. odwołująca przebywała na zasiłku chorobowym.

Od 8 listopada 1993r. odwołująca była zarejestrowana w Rejonowym Urzędzie Pracy w C. z prawem do zasiłku z tytułu pozostawania bez pracy.

Syn odwołującej A. S. urodził się (...). Ze względu na zespół (...) (mongolizm), spowodowany jednym ze stanów chorobowych wymienionych w § 1 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. z 1989 roku Nr 28, poz.149 ze zm.), syn odwołującej wymaga od urodzenia stałej opieki innej osoby z uwagi na potrzebę pielęgnacji i pomoc w czynnościach samoobsługowych. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w P. orzeczeniem z dnia 15 lipca 1999r. zaliczył A. S. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (przyczyna niepełnosprawności N), który datuje się od 30 kwietnia 1999r. na stałe. Niepełnosprawność powstała przed 16-tym rokiem życia. Aktualnie A. S. jest niezdolny do pracy, nadal zamieszkuje wspólnie z matką.

W dniu 6 stycznia 1994r. B. S. złożyła wniosek o emeryturę z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki (Dz. U. z 1989 roku Nr 28, poz.149 ze zm.). Decyzją z dnia 9 lutego 1994r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. przyznał B. S. prawo do emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki, poczynając od 1

października 1993 r. - trzy miesiące kalendarzowe wstecz od miesiąca zgłoszenia wniosku o emeryturę. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 5 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980r. do 31 grudnia 1984r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 62,65%. Natomiast do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 16 lat, 5 miesięcy i 12 dni okresów składkowych, tj. 197 miesięcy oraz 5 lat, 5 miesięcy i 24 dni okresów nieskładkowych, tj. 65 miesięcy.

W dniu 22 września 2010r. odwołująca złożyła po raz pierwszy wniosek o ponowne ustalenie podstawy wymiaru emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki w związku z osiągnięciem wieku 60 lat. Pismami z dnia 29 września 2010 r. i 21 października 2010 r. organ rentowy wezwał odwołującą bezskutecznie do uzupełnienia brakujących dokumentów w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7, legitymacji ubezpieczeniowej z wpisanymi zarobkami lub angaży celem dokładnego sprecyzowania wniosku. Odwołująca poinformowała organ rentowy, że nie posiada żądanej dokumentacji, ponieważ nie pracuje z uwagi na opiekę nad niepełnosprawnym synem. Po wnikliwej analizie akt emerytalnych organ rentowy powziął wiadomość, że emerytura wcześniejsza dla pracownika opiekującego się dzieckiem wymagającym stałej opieki została przyznana odwołującej nieprawidłowo, nadto stwierdził, że w wymiarze dotychczas wypłacanego świadczenia błędnie ustalono staż pracy.

Decyzją (I) z dnia 22 listopada 2010 r. organ rentowy z urzędu przeliczył emeryturę B. S. od 1 grudnia 2010 r., tj. od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym wydano niniejszą decyzję, dokonując korekty okresu składkowego pracy w gospodarstwie rolnym od 3 lipca 1962r. do 31 grudnia 1964r., ustalonego nieprawidłowo w decyzji z dnia 9 lutego 1994r. Podstawa wymiaru świadczenia uległa ponownemu ustaleniu poprzez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 231,62% przez kwotę bazową 717,16 zł. wyniosła 1.661,09 zł. ($231,62\% \times 717,16 \text{ zł.} = 1.661,09 \text{ zł.}$), po waloryzacji od 1 marca 2009r. - 4.009,46 zł., a od 1 marca 2010r. 4.194,70 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 13 lat i 10 miesięcy okresów składkowych, tj. 166 miesięcy, 4 lata i 7 miesięcy okresów nieskładkowych, tj. 55 miesięcy oraz 1 rok i 5 miesięcy okresów pracy w gospodarstwie rolnym, tj. 17 miesięcy. Wysokość świadczenia została obliczona przy uwzględnieniu 221 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych proporcjonalnie do sumy okresów, tj. 238 miesięcy obliczonych od kwoty bazowej obowiązującej w dniu 31 sierpnia 1996 r.

Decyzją (II) z dnia 22 listopada 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. zawiesił postępowanie w sprawie o przeliczenie emerytury z wniosku B. S. z dnia 22 września 2010r. do czasu przedłożenia przez odwołującą brakujących dokumentów mających wpływ na wysokość świadczenia. Po zapoznaniu się z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 14 stycznia 2011 roku nadesłanym przez Wytwórnę (...) S.A. w M. U. organ rentowy na skutek wniosku odwołującej o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z dnia 17 grudnia 2010r. wydał w dniu 14 lutego 2011r. decyzje (III), na podstawie której przeliczył emeryturę od 1 grudnia 2010r., tj. od miesiąca, w którym obniżono świadczenie, przyjmując najkorzystniejszy wariant. Organ rentowy uznał za udowodniony 14 lat, 2 miesiące i 2 dni okresów składkowych, tj. 170 miesięcy oraz podlegający uwzględnieniu okres nieskładkowy (opieka nad dzieckiem, urlop wychowawczy, zasiłki chorobowe) w wymiarze 4 lat i 8 miesięcy i 20 dni, tj. 56 miesięcy. Łącznie 18 lat, 10 miesięcy i 22 dni. Do wymaganych 20 lat stażu organ rentowy przyjął okres uzupełniający pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze niezbędnym 1 roku i 1 miesiąca i 8 dni tj. 13 miesięcy.

W postępowaniu prowadzonym z urzędu w myśl art.114 ust.1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych została wydana decyzja z dnia 16 maja 2011r. (IV), na mocy której organ rentowy z urzędu przyznał B. S. prawo do emerytury od 3 lipca 2006r. wobec spełnienia warunku wieku 60 lat. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989r. do 31 grudnia 1998r., utrzymując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na poziomie 116,24%. Kwota bazowa na dzień nabycia prawa do emerytury wyniosła 1.977,20 zł. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 116,24% przez kwotę bazową 1.977,20 zł. wyniosła 2.298,30 zł., po waloryzacji od 1 marca 2010 roku - 2.716,98 zł., a od 1 marca 2011r. - 2.801,21 zł. Wysokość emerytury wyniosła 1.005,43 zł. ($24\% \times 1977,20 \text{ zł.} = 474,53 \text{ zł.}$; 183 miesiące składkowe x

$1,3\% : 12 \times 2.298,30$ (kwota bazowa) = 445,75 zł. 56 miesięcy okresów nieskładkowych $\times 0,7\% : 12 \times 2.298,30$ zł. (kwota bazowa) = 75,15 zł.).

W zakresie dotyczącym wymaganego stażu pracy odwołująca ma uzupełniony okres zatrudnienia o pracę w gospodarstwie rolnym. Wysokość świadczenia została ustalona proporcjonalnie w stosunku do 13 miesięcy uzupełniającego okresu pracy w gospodarstwie rolnym: 226 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych: 239 miesięcy okresów składkowych, nieskładkowych i okresów pracy w gospodarstwie rolnym $\times 1.005,43$ zł. (wysokość emerytury) = 950,73 zł. Po kolejnych waloryzacjach świadczenie wynosiło od 1 marca 2008r. do 1 marca 2010r. 1.123,92 zł., a od 1 marca 2011r. - 1.158,76 zł. Przedmiotowa decyzja została wysłana przez organ rentowy listem zwykłym w dniu 19 maja 2011r. na adres zamieszkania odwołującej podany przez nią organowi rentowemu.

Decyzją z dnia 16 maja 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., uchylił w całości wszystkie decyzje wydane w okresie od 27 października 1994r. do 16 maja 2011r. i wstrzymał wypłatę wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki od 1 października 1993r. argumentując, że świadczenie to nie istniało, ponieważ odwołująca na dzień 1 października 1993r. nie spełniła warunków do przyznania tego świadczenia, ponieważ w okresie od 11 sierpnia 1989r. do 31 października 1993r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu z mocy ustawy jako osoba współpracująca z małżonkiem S. S. przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej.

Nowe świadczenie emerytalne zostało wypłacone przez organ rentowy po raz pierwszy w czerwcu 2011r., tj. w miesiącu w którym wstrzymano wypłatę wcześniejszej emerytury przyznanej w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 roku.

B. S. odwołała się do Sądu Okręgowego w Poznaniu od decyzji z dnia 22 listopada 2010r. o przeliczeniu emerytury od 1 grudnia 2010r., od decyzji z dnia 22 listopada 2010r. o zawieszeniu postępowanie w sprawie przeliczenia świadczenia, od decyzji z dnia 14 lutego 2011r. o przeliczeniu emerytury, od decyzji z dnia 16 maja 2011r. przyznającej jej prawo do emerytury w związku z osiągnięciem wieku 60 lat i od decyzji z dnia 16 maja 2011r. odmawiającej jej prawa do wcześniejszej emerytury dla pracownika opiekującego się dzieckiem wymagającym stałej opieki.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego i dokumentów przedłożonych do akt sprawy, jak również w oparciu o zeznania odwołującej B. S..

Mając powyższe na uwadze oraz przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki, Sąd I instancji stwierdził, że decyzje ZUS z dnia 16 maja 2011r. (znak: (...), i znak: (...)) są prawidłowe. Postępowanie w zakresie pozostały decyzji Sąd umorzył wobec ich wyeliminowania z obrotu prawnego przez ZUS.

W zakresie prawa do emerytury w związku z opieką nad dzieckiem wymagającym stałej opieki Sąd wskazał, że odwołująca w dacie przyznania tego świadczenia nie spełniała jednej przesłanki pozwalającej na uzyskanie tego świadczenia. Trafnie zatem została go pozbawiona, choć ze względu na zawinienie ZUS w przyznawaniu świadczenia od dnia gdy ZUS powziął decyzję o błędzie.

W zakresie wysokości świadczenia oraz przyjętych do jego obliczenia danych Sąd wskazał, że prawidłowe są ustalenia ZUS i brak jest podstaw do ich zmiany. Zatem wysokość świadczenia jest prawidłowa.

Wskazując na powyższe, Sąd I instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania od decyzji ZUS wskazanych w pkt. 4 i 5 sentencji wyroku, a na podstawie art. 355 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w zakresie decyzji wskazanych w pkt. 1-3 sentencji wyroku.

Powyższy wyrok w całości apelacją z dnia 19 marca 2012r. zaskarżyła B. S.. Apelująca zarzuciła Sądowi I instancji naruszenie art. 2 i 67 ust. 1 Konstytucji, co znalazło wyraz w orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, wydanego w sprawie o sygn. K 5/11 z dnia 28 lutego 2012r.

Wskazując na powyższe, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzuty apelacji są bezzasadne, a zatem podlega ona oddaleniu.

Trafnie Sąd I instancji przytoczył w pisemnym uzasadnieniu przepisy prawa materialnego mające zastosowanie w sprawie. Trafnie również rozważył je i dokonał subsumcji na ustalony w sprawie stan faktyczny.

Na wstępie rozważyć należy trafność orzeczenia Sądu I instancji w zakresie odebrania jej świadczenia emerytalnego przyznanego decyzją z dnia 9 lutego 1994r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki. Bezsporne było, że B. S. podlegała w okresie od 1989r. do 1993r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Od 1 października 1993r. pobierała zaś świadczenie emerytalne na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki. Zatem ostatnim ubezpieczeniem odwołującej przed przyznaniem jej prawa do świadczenia emerytalnego decyzją z 1994r. i przed dniem 1 stycznia 1999r. nie był stosunek pracy. Odwołująca nie spełniała zatem jednej z przesłanek przyznania prawa do emerytury na podstawie wskazanego powyżej rozporządzenia.

Odnosząc się do zarzutów apelacji, Sąd Apelacyjny wskazuje, że prawo do wcześniejszej emerytury dla pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki nie ma charakteru neutracalnego. W świetle przepisów rozporządzenia przesłanki uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia z dnia 15 maja 1989r. muszą zachodzić kumulatywnie. Brak jednej z wymienionych przesłanek powoduje, że prawo do świadczenia nie powstaje. Powstałe zaś prawo ustaje w razie odpadnięcia jednej z niezbędnych przesłanek prawa. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w tym również świadczenie w postaci wcześniejszej emerytury, mają kompensować, w określonym stopniu, utratę możliwości uzyskiwania przez ubezpieczonego dochodu własną pracą w razie zaistnienia określonych w prawie ubezpieczenia społecznego ryzyk. Jeśli więc możliwości takie w części lub w całości ponownie zaistnieją, prawo do świadczeń lub ich rozmiar podlegają weryfikacji.

W niniejszej sprawie przesłanki do uzyskania świadczenia emerytalnego w związku z opieką nad dzieckiem nigdy nie powstały. Organ rentowy popełnił błąd wydając decyzję z dnia 9 lutego 1994r. bowiem nie zważył, że ostatnią podstawą do ubezpieczenia B. S. była współpraca przy prowadzeniu działalności gospodarczej, a nie stosunek pracy. Nie ma natomiast racji odwołująca, że wobec powyższego brak jest możliwości odebrania jej świadczenia. Trudno bowiem aby po weryfikacji błędu przez ZUS kontynuować stan sprzeczności decyzji z dnia 9 lutego 1994r. z przepisami prawa. Weryfikacja z urzędu na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS jest zatem dopuszczalna, a efektem tej weryfikacji była trafna decyzja ZUS z dnia 16 maja 2011r. (znak: (...)).

W odniesieniu do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012r., sygn. K 5/11, który przywołała w apelacji odwołująca, Sąd apelacyjny wskazuje, że skutkiem tego orzeczenia, o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylecia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania (art. 190 ust. 4 Konstytucji).

Przechodząc do kwestii wysokości świadczenia Sąd Apelacyjny wskazuje w pierwszej kolejności, że decyzją z dnia 16 maja 2011r. organ rentowy przyznał odwołującej prawo do emerytury na zasadach ogólnych i nie ma możliwości przeliczenia świadczenia, które wcześniej pobierała odwołująca. Kwestia wcześniej przyznanego świadczenia została wyjaśniona powyżej. W związku z powyższym, do wyliczenia wysokości świadczenia zastosowanie mają przepisy ogólne ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS i te właśnie przepisy zastosował organ rentowy. Podkreślić należy, że przeciętną podstawę wymiaru składek ZUS przyjął z 10 lat kalendarzowych, bowiem

wobec braku 20 lat stażu pracy, nie było możliwe zastosowanie innego wariantu przeliczenia. Sąd Okręgowy w pisemnym uzasadnieniu prawidłowo przedstawił wyliczenia składowych mających wpływ na ostateczną wysokość świadczenia z uwzględnieniem waloryzacji przypadających po przyznaniu świadczenia. Sąd Apelacyjny podkreśla, że na ostateczną kwotę wyliczonego świadczenia wpływ mają składowe, co do których część jest stała (uzależniona od daty przyznawania świadczenia), zaś część zależy od stażu pracy ubezpieczonych i wysokości ich zarobków (w tym zakresie duże znaczenie ma udowodnienie podnoszonych twierdzeń co do wysokości tych składowych). Jak wynika z akt sprawy, zarówno organ rentowy, jak i później Sąd I instancji trafnie ustalił wartości wszystkich składowych, a co za tym idzie brak jest podstaw do kwestionowania ostatecznie ustalonej wysokości świadczenia w decyzji z dnia 16 maja 2011r.

Oddaleniu podlegają zatem zarzuty apelacji w zakresie błędnego WWPW w zaskarżonej decyzji. Odwołująca niezasadnie wskazywała na WWPW ustalony dla emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem, które wobec braku prawa do tego świadczenia nie mógł zostać uwzględniony do aktualnie przyznanego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wydanego wyroku.

/SSA Maria Michalska-Goźdź/ /SSA Iwona Niewiadowska- Patzer/ /SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska/